

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 444. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm24008.pdf (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Vi maae derfor sige om den *Romerske Oplysning*, som Grækeren *Polyb* sagde om *Overtroen*: at hvad der stinker hos andre Mennesker, synes at være *Dyden* hos Romerne**Polyb. VI. 44.*, thi den isnende Kulde og rummelige Samvittighed, med Trædskhed, Falskhed, og umættelig Begjærlighed i Grunden, hvoraf een Deel var Nok til at beskiæmme og brændemærke en *Græsk* Borger og en *Nordisk* Kæmpe, maatte nødvendig findes samlede hos den *fuldkomne Tyran*, og blev Romeren end ikke fuldkommen i sin Art, saa maatte han dog kraftig stræbe derefter, for at blive den mageløse Tyran, som den gamle Verden behøvede og den Ny saa høilig har beundret, at Man skulde troe, den vilde udklække hans Mester. Det var nemlig langt fra at gaae, som den statskloge Græker formodede: at Troløshed og Vantro, Ødselhed og Underslæb, Pragt og Overdaadighed, som havde ødelagt alle de Græske *Fristæder*, ogsaa vilde styrte den *Romerske Tyran*, som var blevet stor med Overtro og Ordholdenhed, Redelighed, Sparsomhed og Tarvelighed**Polyb. VI. 7. 45.*; thi Tyrannen staaer netop i Forbund med alle Laster, eller, som vi Christne pleie at udtrykke os "med Døden og Helvede," saa, naar han først var blevet enevældig i den dannede Verden, kunde Intet styrte ham, uden et Mirakel af Himlen og Dyden, og det saa stort et Mirakel som Christendommen. For en *Tyran* som *En445kelt-Mand* og for Tyranniet i sin Barndom kan visse aabenbare Laster være fordærvelige, men alle Laster befæste, som Frihedens Fiender, det fuldvoxne Tyranni, og maae, naar den høiere Magt tillader, forevige det, som *Chinas* Exempel lægger tydelig for Dagen, da det under slige Omstændigheder er et barnagtigt Spørgsmaal: *hvad Tyrannen* (Tyranniets Statholder) for Øieblikket *hedder*, eller i hvilket Land hans brugbarste Redskaber *oprindelig* har hjemme; thi Helten har et Navn og Borgeren et Fædreneland, men *Tyrannen* og hans Slaver har ingen af Delene.